

BESLUT

2015-09-28

Dnr: 15/00797

SAKEN

P1 Dokumentär, 2015-03-22, program med ett citat från en tidning; fråga om saklighet

BESLUT

Programmet fälls. Granskningsnämnden anser att det strider mot kravet på saklighet.

FÖRELÄGGANDE

Sveriges Radio AB ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

PROGRAMMET

Det aktuella programmet ingick i dokumentärprojektet *Riksdagen i P1* och följde sex riksdagspolitiker från fem olika partier hösten 2014. I samband med en intervju med vänsterpartisten Rossana Dinamarca sades följande.

(Reporter) – Vi i är i vänsterpartistens Rossana Dinamarcas arbetsrum. I går, söndagen den 14 december, publicerades en intervju med Sverigedemokraternas partisekreterare Björn Söder i Dagens Nyheter. I artikeln säger han att, citat, Judar och samer är inte svenskar. (Rossana Dinamarca) – Björn Söder är alltså då andre vice talman i Sveriges riksdag. (Reporter) – Björn Söder blev hårt kritiserad. Vedervärdigt sa Centerpartiets Annie Lööf. Skrämmande, sa statsminister Stefan Löfven. Björn Söder själv menar att citatet är taget ur sitt sammanhang. (Rossana Dinamarca) – Normaliseringen, det går så jävla fort alltså. Sjukt fort. Det är det som jag känner, att det är det som skrämmar mig. Liksom att, när ingen säger någonting utan bara är tyst. Reagerar inte. Så blir de här krafterna också bara större och större och större och sedan så går det inte att göra så mycket mer åt det.

ANMÄLAN

Dokumentären är anmäld av en person som anser att reportern felaktigt hävdade att sverigedemokraten Björn Söder i en intervju i tidningen Dagens Nyheter

(DN) hade sagt att ”judar och samer inte är svenskar”. Anmälaren är kritisk till att reportern betonade att detta var ett ”citatt” av Björn Söder.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio (SR) anser att programmet överensstämmer med kravet på saklighet och anför i huvudsak följande.

Formuleringen i programmet efter ordet ”citatt” var inte ett citatt utan återgav sammanfattningsvis innebörden i Björn Söders uttalande i DN. I intervjun med Björn Söder i DN den 14 dec 2014 stod följande.

De svenskar som har flera identiteter då? Du talar ju om att vi har människor från ”andra nationer” boende i Sverige. – Ja. Det finns exempelvis människor som tillhör den samiska eller den judiska nationen i Sverige. Kan man inte vara både jude och svensk, samtidigt? – Jag tror att de flesta med judiskt ursprung som blivit svenskar lämnar sin judiska identitet. Men gör de inte det behöver inte det vara ett problem. Man måste skilja på medborgarskap och nationstillhörighet. De kan fortfarande vara svenska medborgare och leva i Sverige. Samer och judar har levt i Sverige under lång tid. Komikern Soran Ismail brukar säga att han är 100 procent svensk och 100 procent kurd. Kan man inte vara det? – Jag tror inte att man kan det, att tillhöra två nationer på det sättet. Däremot kan ju kurder vara svenska medborgare. Problemet är om det blir för många i Sverige som tillhör andra nationer.

Att Björn Söder sagt att judar och samer inte är svenskar är enligt SR en rimlig sammanfattning av hans svar. Det är också på ett liknande sätt DN-journalisten själv sammanfattar Björn Söders uttalanden i slutet av den aktuella artikeln. Även andra medier har refererat Björn Söders svar i intervjun på ett motsvarande sätt. Ordet ”citatt” borde inte ha använts eftersom det inte rör sig om ett citatt. Men med hänsyn till att innebörden i Björn Söders svar är sakligt tolkad kan SR inte se att denna brist leder till att framställningen är osaklig.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SR ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att reportern citerade Björn Söder på ett felaktigt sätt. Programmet strider därför mot kravet på saklighet i denna del.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, Leif Hedman, Jan Holmberg och Nedjma Chaouche efter föredragning av Rasmus Gedda.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Rasmus Gedda